

Onderwerp

Aangepast investeringsvoorstel Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. Het investeringskrediet 'realisatie MSNF' voor de verdere planvoorbereiding en realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) te verhogen tot een totaalbedrag zoals opgenomen in de geheime bijlage 1 'Bedragen behorend bij Statenvoorstel Investeringsbesluit Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland 2023'.
2. In te stemmen met het aantrekken van externe financiering voor de financiering van de ontwikkeling van de MSNF en op het moment van daadwerkelijke aantrekking van externe financiering hierop geen aanvullende wensen en bedenkingen in te dienen.
3. Een egalisatiereserve 'MSNF' in te stellen voor de dekking van de (negatieve) exploitatiesaldi in de aanloopfase van de realisatie.

2. Doelstelling programmabegroting

Dit onderwerp past binnen het programma 'Gebiedsontwikkeling', programmaonderdeel 7.1 Noordelijk Flevoland. Doel (2015-2019): De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland is operationeel.

3. Eerdere behandeling

- Op 19 juli 2017 hebben PS unaniem besloten om de MSNF te realiseren en hiertoe een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor de planvoorbereiding en realisatie van de MSNF.
- Op 19 december 2018 is het investeringsbesluit door PS aangepast.
- In 2019-2021 zijn PS regelmatig geïnformeerd over de voortgang van MSNF.
- 12 oktober 2022 zijn tijdens een besloten beeldvorming de uitdagingen en vraagstukken voor de actualisatie van de businesscase, het investeringskrediet en de contractvorming met het Rijk en de MSNF-ondernemingen gepresenteerd.
In mei 2023 hebben de nieuwe Statenleden kennisgemaakt met de ontwikkeling van de MSNF. In dezelfde beeldvormende sessie is de meerwaarde van MSNF voor de regio en de maritieme sector toegelicht.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Met het nemen van voorliggend investeringsbesluit wordt de realisatie van de MSNF financieel mogelijk gemaakt. De bevoegdheid voor het nemen van investeringsbeslissingen ligt bij PS.

5. Verdere behandeling PS

Na het investeringsbesluit zijn de uitvoeringshandelingen die hierbij horen, zoals de voorbereiding en uitvoering van de aanbesteding, de bevoegdheid van GS. Wanneer het project niet binnen de vastgestelde (financiële) kaders kan worden uitgevoerd, bijvoorbeeld bij een tegenvallende aanbesteding,

Provinciale Staten
19 juli 2023

Agendapunt

Lelystad
9 mei 2023

Registratienummer
3103290

Afdeling/Bureau
GE

Portefeuillehouder
Appelman, J.N.J.

Routing

14 juni 2023 (besloten)

beeldvorming

5 of 12 juli 2023 oordeelsvorming

19 juli 2023 besluitvorming

komen GS hiermee terug naar PS. PS krijgen periodiek informatie over de voortgang in het proces.

6. Korte toelichting op voorstel

De visserij en de visverwerkende industrie op Urk staan sterk onder druk door o.a. het verbod op puls visserij, de Brexit, minder vangstgebied door windmolens en te weinig/late compensatie voor sterk gestegen brandstofprijzen. Om een toekomstperspectief voor deze sectoren te bieden en het economisch profiel van Noordelijk Flevoland te versterken, hebben PS in 2017 besloten om de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland te ontwikkelen. Sindsdien is de haven planologisch mogelijk gemaakt en wordt de realisatie voorbereid.

Vanwege marktontwikkeling en de positie van het Rijk als grondeigenaar van het buitendijks gelegen water is het nodig het investeringskrediet en de randvoorwaarden voor gunning van de realisatie van de haven te actualiseren.

De aannemersmarkt is veranderd. De laatste jaren is er sprake van forse prijsstijgingen. Hierdoor behoeven de oorspronkelijke raming en bijbehorend investeringskrediet aanpassing om een aanbestedingsprocedure met gerede kans op gunning te kunnen doorlopen.

7. Beoogd effect

De MSNF beoogt economische structuurversterking van Noordelijk Flevoland. Hierdoor kunnen bedrijven met maritieme services behouden blijven en doorgroeien binnen Flevoland. Zo ontstaan ook nieuwe arbeidsplaatsen. Daarnaast biedt de MSNF toekomstperspectief voor de Noordzeevisserij, die sterk onder druk staat.

8. Argumenten

1.1 *Voldoende investeringskrediet is nodig om te starten met de aanbestedingsprocedure MSNF.*

De afgelopen tijd heeft de prijsstelling in de aannemersmarkt zich snel (negatief) ontwikkeld. Daarnaast heeft de uitwerking van de aanbestedingsstukken tot resultaat gehad dat op onderdelen het ontwerp van de constructie van de haven nader is gespecificeerd. Beide elementen zijn verwerkt in een actualisatie van de marktraming. Resultaat is dat het investeringskrediet dat nodig is voor een gerede kans op een succesvol aanbestedingsproces naar boven bijgesteld dient te worden.

De toelichting op de onderbouwing van het benodigde investeringskrediet en de dekking van die middelen vindt u terug in de geheime bijlage 2 'Financiële toelichting bij Aangepast investeringsvoorstel Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland 2023'.

1.2 *De dekking van voorbereidingskosten bij het niet doorgaan van de MSNF komt vanuit de reserve procesgeld en gebiedsontwikkeling of de algemene reserve.*

De Zuiderzeelijngelden Noordelijk Flevoland zijn alleen bestemd voor investeringen die leiden tot economische structuurversterking. De voorbereidingskosten kunnen hier niet uit worden gedekt. Mocht de realisatie van de MSNF onverhoopt geen doorgang vinden, dan wordt het krediet afgesloten en worden de op dat moment al gemaakte kosten gedekt uit de reserve procesgeld en gebiedsontwikkeling of de algemene reserve. De Zuiderzeelijngelden Noordelijk Flevoland blijven daarmee beschikbaar voor economische structuurversterking in de regio.

1.3 *Het investeringskrediet leidt tot kapitaallasten in de begroting.*

Het investeringskrediet zal met ingang van 2028, het verwachte jaar van ingebruikname, leiden tot kapitaallasten ten laste van de provinciale begroting, namelijk de toe te rekenen rentelasten en de jaarlijkse afschrijving, hiertegenover ontvangen wij de jaarlijkse inkomsten (zie hiervoor ook geheime bijlage 2 bij het Statenvoorstel).

2.1 *Provinciale Staten dienen in de gelegenheid gesteld te worden wensen en bedenkingen te uiten.*

Het aantrekken van externe financiering valt in de categorie 'garanties, leningen en waarborgen naar derden'. De financiële verordening van de provincie Flevoland (prb 2017-5211) schrijft – onder verwijzing naar de Provinciewet artikel 167 lid 4 - voor dat Gedeputeerde Staten, bij het verstrekken van garanties, leningen en waarborgen naar derden voor bedragen hoger dan € 250.000, het gevoelen van Provinciale Staten inwinnen (wensen- en bedenkingenprocedure). Daarom dienen Provinciale Staten in de gelegenheid gesteld te worden wensen en bedenkingen te uiten. Tijdens deze besluitvormingsprocedure over het Investeringsvoorstel hebben Provinciale Staten de mogelijkheid om wensen en bedenkingen te uiten.

2.2 *Externe financiering is nodig om MSNF te kunnen ontwikkelen*

De eigen liquide middelen van provincie Flevoland zijn ontoereikend om de benodigde kosten voor de ontwikkeling van MSNF te bekostigen. Daarom is het aantrekken van externe financiering noodzakelijk om MSNF te realiseren.

3.1 *De egalisatiereserve is nodig om de negatieve exploitatiesaldi in de eerste jaren gedeeltelijk te dekken*

Voor de besluitvorming over de Jaarstukken 2022 zijn Provinciale Staten gevraagd om € 3 miljoen van het positieve resultaat te bestemmen voor het project MSNF. Deze aanvullende middelen zijn nodig als gedeeltelijke dekking van de hogere lasten die het gevolg zijn van de toegenomen investeringsomvang en de rentelasten. Hiermee wordt bijgedragen aan het terugbrengen van de terugverdiendtijd en wordt het risicoprofiel van de ontwikkeling beter beheersbaar.

9. Kanttekeningen

Budgetrecht Provinciale Staten

Zodra er sprake is van een dreigende overschrijding waarbij het budgetrecht van PS aan de orde is (bijvoorbeeld naar aanleiding van de aanbesteding of tegenvallers in de realisatiefase), zullen Gedeputeerde Staten dit direct aan PS melden en daarna zo snel mogelijk een voorstel doen hoe daarmee om te gaan.

Looptijd businesscase

De businesscase wordt uiteindelijk gevoed door de werkelijke investeringskosten, opbrengsten (canon en huur) en rentekosten gedurende de looptijd. Dit betekent dat de uiteindelijke looptijd van de businesscase niet van tevoren vaststaat. Uitgangspunt blijft een sluitende businesscase, binnen de maximale looptijd van de erfpachtovereenkomst van 80 jaar met het Rijk.

In de eerste jaren zal de realisatie van de haven een negatieve impact hebben op de provinciale begroting. Dat komt doordat het saldo van de exploitatie (opbrengsten minus kosten) in de eerste jaren negatief zal zijn. De kapitaallasten zijn dan hoger dan de jaarlijkse opbrengst. Het gevolg daarvan is dat er voor een lange periode minder te besteden is voor nieuw beleid. In de loop van de exploitatiefase zal er een omslagpunt zijn, namelijk doordat de opbrengsten dan hoger zijn dan de kapitaallasten. Vanaf dat moment wordt de investering weer terugverdiend.

Staatssteun en aanbesteding

Voor het project MSNF is een staatssteunanalyse uitgevoerd. De aanbesteding vindt volgens de EU-aanbestedingsrichtlijnen plaats.

Investeringskrediet

Mocht de realisatie van de MSNF onverhoopt geen doorgang vinden, dan zal het krediet worden afgesloten en worden de op dat moment al gemaakte kosten gedekt uit de reserve procesgeld en gebiedsontwikkeling, voor zover die op dat moment toereikend is. De Zuiderzeelijngelden Noordelijk Flevoland blijven daarmee beschikbaar voor economische structuurversterking in de regio.

Fiscaliteit

Op basis van de huidige inzichten, vanuit diverse onderzoeken op de fiscale positie van de provincie, kunnen wij ervan uitgaan dat er geen sprake is van af te dragen vennootschapsbelasting en dat de omzetbelasting over de investering volledig verrekend of gecompenseerd kan worden.

Rente

Om de investeringen te financieren zal er externe financiering worden aangetrokken. Daarmee maakt de rentecomponent een belangrijk onderdeel uit van de businesscase. Vanwege de lange financieringsperiode, is dit een aandachtspunt voor de provincie (zie de toelichting in geheime bijlage 2).

Geheimhouding

GS hebben op 9 mei 2023 besloten om bijlage 1 en 2 van dit Statenvoorstel op grond van artikel 84 en 85 lid 2 van de Provinciewet en artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Wet Open Overheid geheim te verklaren tot dat de aanbestedingsprocedure succesvol is doorlopen.

De businesscase en andere financiële informatie in de bijlagen bevatten marktgevoelige informatie en dienen geheim te blijven. Als deze informatie openbaar zou zijn, kunnen partijen bij aanbesteding deze informatie gebruiken voor hun bieding. Dit is niet wenselijk en zou de marktwerking verstoren. De informatie in de bijlagen over het Investeringskrediet en bedragen en passages die te maken hebben met inkomsten moet geheim blijven tot na succesvolle afronding van de aanbestedingsprocedure. In artikel 84 en 85 lid 2 van de Provinciewet is vastgelegd dat Gedeputeerde Staten geheimhouding kunnen opleggen. In artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Wet Open Overheid is vastgelegd dat informatie niet openbaar gemaakt hoeft te worden indien de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen opwegen tegenover het belang van de openbaarheid van de informatie. Gedeputeerde Staten hebben besloten om op basis hiervan tijdelijke geheimhouding op bijlage 1 en 2 te leggen.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Geheime bijlage 1 'Bedragen behorend bij Statenvoorstel Investeringsbesluit Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland 2023'	3109936	Ter inzage tot 19 juli 2023
Geheime bijlage 2: 'Financiële toelichting bij Aangepast investeringsvoorstel Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland 2023'	3105454	Ter inzage tot 19 juli 2023
Reserveblad 'egaliseringsreserve MSNF'	3114835	Bijgevoegd
PS Mededeling: Informatie over ter inzagelegging van geheime bijlagen	3117146	Bijgevoegd